

Biblioteksplan Vindelns kommun 2017-2019

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vindelns kommun	4
Kommunala bibliotek i Vindelns kommun	4
Folkbibliotek	5
Skolbibliotek	5
Samarbeten	6
Fokusområden för folkbiblioteksverksamheten 2017-2019	7
Fokusområden för skolbiblioteksverksamheten 2017-2019	9
Slutord	10

Inledning

Kommuner och landsting ska enligt §17 i Bibliotekslagen (SFS 2013:801) anta biblioteksplan för sin verksamhet inom biblioteksområdet. Den här planen ersätter den biblioteksplan som antogs 2012 gällande 2012-2015 med en förlängning till och med 2016. Planen ska fungera som ett styrdokument för verksamheten tillsammans med årliga verksamhetsplaner. En årlig uppföljning och utvärdering ska göras för att säkerställa att arbetet fortlöper enligt planen.

Planen omfattar all kommunal biblioteksverksamhet i Vindelns kommun. Styrdokument som ligger till grund för planen är Bibliotekslagen (SFS 2013:801), Skollagen (SFS 2010:800), UNESCO:s folkbiblioteksmanifest, Regional biblioteksplan för Västerbottens län, Verksamhetsplan för Umeåregionens biblioteksgrupp och Vindelns kommuns strategi och mål.

Biblioteksplanen har arbetats fram i en gemensam process med Länsbiblioteket i Västerbotten och tillsammans med Vännäs kommuns bibliotek. Hela arbetsgruppen har varit delaktig både i skrivandet men också i valet av fokusområden för perioden. Arbetet har genomförts under andra halvan av 2016. Under processen har synpunkter från skolan och politiker inom Kommunstyrelsen inhämtats.

Biblioteksverksamhetens fokusområden för perioden 2017-2019 är:

- Biblioteket som mötesplats
- Vindelns många språk
- Litteraturutveckling
- Läsfrämjande
- Skolbibliotek

Vindelns kommun

Vindelns kommun ligger i Västerbottens län i landskapet Västerbotten. Centralorten är Vindelns, och de största kringliggande orterna är Hällnäs, Tvärålund, Granö och Åmsele.

I Vindelns kommun bor 5396 personer (2016). Ungefär lika många kvinnor som män. Arealen är 2867 km².

Kommunala bibliotek i Vindelns kommun

Vindelns kommunbibliotek är ett integrerat folk- och skolbibliotek. Det ligger beläget i kommunens högstadieskola, Renforsskolan. Biblioteket har även filialbibliotek i Granö småbarnsskola, Hällnäs skola, Tvärålunds skola och Åmsele småbarnsskola, samt en utlåningsstation i Storsandsjön. I kommunen finns ytterligare ett bibliotek beläget i Vindelns folkhögskola, men det tillhör inte den kommunala biblioteksverksamheten och omfattas inte av denna biblioteksplan.

Vindelns kommunbibliotek är totalt öppet 30 timmar per vecka varav två kvällar i veckan och varje lördag. Under sommaren är öppettiderna något justerade. Sedan hösten 2014 är Vindelns kommunbibliotek ett "Meröppet bibliotek". Det betyder att biblioteket är tillgängligt 7 dagar i veckan, 50 veckor per år mellan klockan 8:00-21:00 för registrerade meröppetbesökare. Dessa tider är inte inkluderade i de ordinarie bemannade öppethållandetimmarna. Filialbiblioteken håller öppet en kväll i veckan med 3-3,5 timmar.

Biblioteksverksamheten har kompetent personal som ska ges god insyn i budget och beslutsprocesser. Personalen tar ansvar för och är delaktig i utvecklingen av verksamheten. Verksamheten innefattar totalt 3.87 tjänst bestående av biblioteksföreståndare, bibliotekarie, filialföreståndare och biblioteksassistenter.

Biblioteksverksamheten ingår Kultur- och fritidsenheten som är underställd Kommunstyrelsen.

Folkbibliotek

Biblioteken i Vindelns kommun arbetar enligt Bibliotekslagen (SFS 2013:801) som folkbibliotek och är tillgängliga för alla och anpassade efter användarnas behov. Folkbibliotekens utbud präglas av allsidighet och kvalitet, samt främjar läsning och tillgång till litteratur. Biblioteken verkar också för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.”
(SFS:2013:801, §2)

Vindelns biblioteksverksamhet är ett centrum för läslust, information, kunskap, kultur och en mötesplats för alla. Precis som i Bibliotekslagen prioriteras personer med funktionshinder, personer med annat modersmål än svenska samt barn och unga. Under planperioden kommer dessutom extra insatser att göras för unga vuxna och medelålders män.

Biblioteken i Vindelns kommun erbjuder både ett fysiskt och digitalt medieutbud som ständigt uppdateras. Det fysiska utbudet består av böcker i olika format (till exempel tryckta böcker, talböcker, ljudböcker, punktskriftsböcker), dagstidningar, tidskrifter, filmer med mera.

Det digitala utbudet erbjuder tillgång till en mängd e-tjänster såsom e-böcker, e-ljudböcker, e-musik, e-tidningar/tidskrifter, nedladdningsbara talböcker samt databaser som både kan nyttjas från bibliotekets datorer eller över internet från egen dator, surfplatta eller smartphone. Dessa tjänster nås via Umeåregionens gemensamma webbplats www.minabibliotek.se.

Skolbibliotek

Enligt 36 § Skollagen (SFS 2010:800) ska elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Biblioteken i Vindelns kommun verkar som skolbibliotek på så sätt att de ligger belägna i respektive skola och tillhandahåller en boksamling som passar skolverksamheten. Vi erbjuder läsfrämjande aktiviteter inom ramen för folkbibliotekets barnverksamhet, men saknar helt skolbibliotekarie vilket starkt begränsar servicen till kommunens skolor.

Förskolor och skolor ges möjlighet att boka tid för besök på kommunbiblioteket i Vindeln innan biblioteket öppnar, eller nyttja biblioteket under lärarens ansvar under ordinarie öppettider. På filialbiblioteken kan skolklasser låna och återlämna böcker under dagtid när biblioteket är obemannat med hjälp av behörig lärare som har tillgång till bibliotekets

katalog.

För att bättre gynna elever och lärare i arbetet med läsfrämjande, lärande samt medie- och informationskunnighet (MIK), finns behov av resursförstärkning för att införa en skolbibliotekstjänst. Som ett led i att arbeta för utveckling av skolbiblioteket behöver ansvarsfördelningen mellan folkbibliotek och skola klargöras.

Samarbeten

Biblioteken i Vindelns kommun ingår i Umeåregionens bibliotekssamarbete. I samarbetet delar vi på mediebestånd och samarbetar kring gemensam bibliotekskatalog, bibliotekssystem, fortbildning och gemensam webbplats.

Andra samarbetspartners/grupper är:

- Länsbiblioteket i Västerbotten
- Studieförbunden i Vindelns kommun
- Lokala föreningar
- Alla tiders Vindeln, ett ABM-samarbete (arkiv, bibliotek, museer, hembygdsföreningar)
- Grundskolorna i Vindelns kommun samt Vindelns folkhögskola

Verksamheten ska utveckla samarbetet med Fritidsgården och olika arbetsplatser under planperioden.

Fokusområden för folkbiblioteksverksamheten 2017-2019

Utöver ovan nämnda kärnverksamhet ska biblioteken i Vindelns kommun under perioden 2017-2019 fokusera särskilt på följande fokusområden:

- **Biblioteket som mötesplats**

Vision:

Biblioteket ska vara en levande mötesplats där alla kommunbor känner sig välkomna och representerade. Att det finns en naturlig plats för kulturmöten stärker även kommunens identitet och attraktivitet. Bibliotekets verksamhet ska formas tillsammans med invånarna i Vindelns kommun och uppmuntra till möten över språk-, ålders- och erfarenhetsgränser. Biblioteket ska vara en plats med högt i tak för engagerade möten, kulturarrangemang, gruppbesök och samhällsdiskussioner - samtidigt som rummet fungerar som en lugn och trygg miljö för läsning och fortbildning.

Biblioteken i Vindelns kommun kommer under perioden särskilt att arbeta för att:

- Fördjupa samverkan med andra lokala aktörer, så som föreningsliv, studieförbund, SFI och idrottsförbund, för att nå nya målgrupper.
- Uppmuntra invånarna att själva vara med och utforma bibliotekets verksamhet.
- Skapa gemensamma mötesplatser och aktiviteter för asylsökande och nyanlända samt övriga invånare. Rikta specifik uppmärksamhet mot att inkludera asylsökande och nyanlända i samhällslivet.
- Anpassa biblioteksmiljön för att kunna erbjuda både en mötesplats och ett lugnt och tryggt läsrum.

- **Vindelns många språk**

Vision:

I Vindelns kommun talas och används idag en rad olika språk utöver svenska. Vi vill att detta ska genomsyra både mediebestånd, biblioteksrummet och de arrangemang som biblioteket anordnar. Litteratur och kulturupplevelser på minoritetsspråk och andra aktuella språk i Vindelns kommun ska speciellt lyftas fram i bibliotekets verksamhet. Det ska vara lätt att orientera sig i biblioteket och hitta relevant information om bibliotekets tjänster, oavsett modersmål. Biblioteket ska erbjuda ett gott utbud av böcker på lättläst svenska för att underlätta språkinläring för användare som vill träna svenska.

Biblioteken i Vindelns kommun kommer under perioden särskilt att arbeta för att:

- Göra biblioteksrummet tillgängligt på minoritetsspråken och andra aktuella språk.
- Skapa ett aktuellt mediebestånd på många språk och på lättare svenska, samt erbjuda arrangemang på fler språk än svenska.
- Arbeta uppsökande så att fler kommunbor, oavsett modersmål, får kännedom om bibliotekets funktion, tjänster och service.

- **Litteraturutveckling i Vindeln**

Vision:

Biblioteken i Vindelns kommun vill aktivt jobba med att synliggöra författare och skapande människor i Vindelns kommun. Det vill vi göra genom att lyfta fram den lokala litteraturen på biblioteket och i bibliotekets kommunikationskanaler samt att ha stödjande insatser som inspirerar till litterärt skapande i olika former. Vi vill aktivt jobba med insatser som stärker litteraturen som konstform och skapa ett biblioteksrum som är välkomnande och inspirerande för alla.

Biblioteken i Vindelns kommun kommer under perioden särskilt att arbeta för att:

- Inventera litterära aktörer i Vindelns kommun.
- Underlätta, inspirera och uppmuntra eget skrivande och berättande oavsett form.
- Stärka samarbetet med andra aktörer i vårt litteraturutvecklande arbete.

- **Läsfrämjande i Vindelns**

Vision:

Biblioteken i Vindelns kommun vill skapa lust för läsandet och öppna vägen till litteraturen för alla medborgare i kommunen. Vi vill bryta sociala mönster och bredda mängden berättelser för att alla ska kunna ta del av litteratur och att de som redan läser ska kunna utvecklas i sin läsaridentitet. Effekten av utåtriktad läsfrämjande verksamhet kan vara en positiv attitydförändring, därför måste vi aktivt utmana oss och söka de målgrupper som inte läser.

Biblioteken i Vindelns kommun kommer under perioden särskilt att arbeta för att:

- Lyfta fram alternativa sätt att läsa, såsom talböcker, ljudböcker, e-böcker och så vidare. Det läsfrämjande arbetet ska bidra till att utjämna trösklar och hinder för läsandet genom att ge alla möjlighet till litteratur.
- Nå nya läsarmålgrupper genom utåtriktad läsfrämjande verksamhet.
- Underlätta för besökarna att hitta och göra nya litterära upptäckter i det fysiska biblioteket.

Fokusområden för skolbiblioteksverksamheten 2017-2019

- **Skolbibliotek**

Vision:

Som ett led i vårt arbete med att utveckla skolbiblioteksverksamheten behöver ansvarsfördelningen mellan folkbibliotek och skola klargöras. För att bättre gynna elever och lärare i arbetet med läsfrämjande, lärande samt medie- och informationskunnighet (MIK) vill vi arbeta för att inrätta en skolbibliotekarietjänst.

Biblioteken i Vindelns kommun kommer under perioden särskilt att arbeta för att:

- Formalisera samarbetet mellan för- och grundskolan och folkbiblioteksverksamheten.
- Se över den ekonomiska fördelningen mellan skola och bibliotek.
- Undersöka möjligheterna att inrätta en skolbibliotekarietjänst.

Slutord

Personalen på biblioteken i Vindelns kommun strävar efter att tillgodose alla kommuninvånarens önskemål genom att vara lyhörd. Förslag och önskemål diskuteras i arbetsgruppen och tas vidare inom kommunen om det behövs.

Biblioteken och dess personal arbetar för att tillgängliggöra verksamheten utifrån de behov som finns. Kreativitet och utveckling står alltid på verksamhetens agenda. Kommunens bibliotek ska vara en mötesplats för invånarna, studenter, studiegrupper och föreningar för kultur- och kunskapsinhämtning, men också för den demokratiska dialogen.

Vi ser fram emot att arbeta med biblioteksplanens fokusområden för 2017-2019.

Väl mött på biblioteket!

www.minabibliotek.se/vindeln